

give Medlemmerne Lejlighed til at komme ganske anderledes forberedt til disse Møder, saa de kan faa en helt anden Betydning, end de hidtil har haft. Jeg kan altsaa ikke se, at disse hemmelige Møder overflødiggøres, de vil tværtimod blive underbygget, hvis dette Lovforslag bliver til Lov.

Jeg er ikke i Tvivl om, at naar Oppositionen faar Lejlighed til at drøfte de udenrigspolitiske Spørgsmaal, efter at have faaet Førstehaandsoplysninger, saa vil den partipolitiske Brod mange Gange gaa af dem. Det viser sig, at naar Danske af forskellige Partier arbejder sammen, f. Eks. i Udlandet, om udenrigspolitiske Sager, saa er de kun Danske, saa kan de arbejde enigt, og saadan vil det utvivlsomt ogsaa blive i dette udenrigspolitiske Udvalg, hvor de sidder sammen som danske Mænd, der kun har det heles Vel for Øje. Al den Mistænksomhed, vi har haft saa meget af, baade nu og under Krigen, vil vi lettere kunne faa Magt over, naar vi faar et saadant udenrigspolitisk Udvalg, sammensat af alle Partier. For mig er det ikke Tallet om at gøre, men jeg kunde ønske, at alle Partier saa vidt muligt kunde faa Sæde i dette Udvalg. Da der ikke skal stemmes, er det jo mindre betydningsfuldt, om et Parti har mange eller faa Medlemmer i det, naar det blot er repræsenteret — et Parti paa et eller to Medlemmer er det jo vanskeligt at faa ind, men jeg mener, det maa være en Fordel, at saa mange Partier som muligt faar Lejlighed til at være med i disse Overvejelser, som ikke skal være hemmelige for de andre Rigsdagskolleger, men som naturligvis maa bringes frem til Drøftelse i Partimøderne, naar Udenrigsministeren mener, at Betingelserne derfor er til Stede — der kan være Tilfælde, hvor Udenrigsministeren maa mene, at Overvejelserne foreløbig helst maa være mere sub rosa, men i det lange Løb vil det være nødvendigt, at de kommer til alle Rigsdagsmedlemmernes Kundskab.

Jeg vil hermed anbefale dette Lovforslag til alvorlig Fremme her i Tinget.

Fraenkel: Jeg skal ikke sige noget om Enkeltheder i Forslaget — Diskussionen om dem mener jeg hører mere hjemme først i Udvalget og derefter ved anden Behandling —, men blot udtale mig lidt om det i Almindelighed. Udenrigsministerne — altsaa ikke vort særlig — er efter den Aand, der hersker i dem, et Levn fra en svunden Tid, fra l'ancien ré-

gime's Tid; og vi ser jo ogsaa paa den Maade, hvorpaa de virker, at de ikke staar i Forstaaelse med Nutiden, ellers var det umuligt, at Verden kunde ligge i det Kaos, i hvilket den ligger for Øjeblikket. Det er nu saadan set paa Tingene udefra. Men ser man paa dem indefra, maa man altsaa høre, hvad de Folk, der har nærmere Kendskab til Udenrigsministerierne, siger; og dér kan man vel neppe tage et eller anden Bind diplomatiske Erindringer i Haanden, uden at man ser den stærkeste Kritik baade overfor Udenrigsministerierne og overfor Diplomaterne.

Lad mig blot minde om f. Eks. den Omtale, Bismarck i sine Erindringer giver af det preussiske Udenrigsministerium, den Gang han tiltraadte. Han siger om det, at Sprogkundskaber, saaledes som man ogsaa kan finde dem hos Overkellere, mente man, var den eneste Adgang til udenrigsministeriel Tjeneste og den eneste Garanti for diplomatisk Evner. Og det er jo ogsaa ganske ejendommeligt, at naar vi ser f. Eks. en af de vigtigste Traktater, som er blevet affattet i Nutiden, Englands Traktat med Frankrig i 1860, som i sine økonomiske Virkninger for Europa var ganske overordentlig vidtrækkende, saa er den ikke affattet fra engelsk Side og ikke forhandlet fra engelsk Side af en saakaldt skolet Diplomat, men derimod af en Fabrikant, Cobden.

Her i Landet er der præsteret efter min Mening et fortræffeligt Stykke Diplomati ved en Sendelse, som har været meget omstridt i sin Tid, men ud fra andre Synspunkter, end jeg vil gøre gældende, nemlig Kaptajn Lütkens Sendelse til Berlin. Jeg mener, at han dér har præsteret et fortræffeligt Stykke diplomatisk Arbejde. For det, der er bebrejdet ham saa overordentlig stærkt, dette, at han gjorde et Slags Tilbud eller en Antydning om et militært Forbund mellem Danmark og Tyskland, og det, at han fra General Moltke fik en pure Afvisning, vilde, hvis man forstod at læse en saadan Afvisning, give os et ganske bestemt Fingerpeg, nemlig dette, at det daværende Tyskland vilde ikke give den Mulighed ud af Hænderne paa sig under visse Omstændigheder at kunne foretage et coup de main overfor os. Det var af allerstørste Betydning for os at vide dette saa bestemt, som det kunde uddrages af det sagte ved den Lejlighed. Paa den anden Side gav Lütken ikke noget fra sig; han bandt ikke noget Menneske ved den Lejlighed. Jeg har omvendt set en anden, en saakaldt skolet Diplomat — jeg vil ikke